

**Hutba reisul-uleme dr. Huseina Kavazovića
u Begovoj džamiji u Sarajevu**

10. maj 2019. god.
5. ramazan 1440. h. god.

Hvaljen neka je Allah, utočište i izvor svakoga dobra. On nam je u odabranoj noći ramazana obznanio imperativ kojim je od nas načinio zajednicu plemenitih i dobrih ljudi. Neka su blagoslovljeni Muhammed, a.s., i vjerovjesnici i prije njega i svi dobri ljudi do kraja svijeta.

Druge godine po Hidžri, u ša'banu, Gospodar svjetova je objavio:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ أَيَّامًا
مَّعْدُودَاتٍ ۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ
طَعَامُ مَسْكِينٍ ۚ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ ۗ وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili, i to neznatan broj dana; a onome od vas koji bude bolestan ili na putu – isti broj drugih dana. Onima koji ga jedva podnose – otkup je da jednog siromaha nahrane. A ko drage volje da više, za njega je bolje. A bolje vam je, neka znate, da postite. (El-Bekare, 183-184.)

Od tog vremena post ramazana je stub naše vjere. To je čvrsti oslonac naše duhovne i fizičke snage, našega svjetonazora i postupanja. I u vremenima kada smo posrtali u mnogim pitanjima vjere, nismo dopuštali da se taj naš oslonac sruši i nestane u bezdanu neznanja i nevjerstva. Oko njega smo se okupljali i osnaživali svoje slabašno biće.

O fadiletima ramazana i posta u našoj tradiciji mnogo je rečeno i napisano. To će tako i dalje biti i to neće činiti samo muslimani. Jer, post je odraz vrhunske pobožnosti naše duše, najviši akt njene opredijeljenosti i vrline, snaga volje i test istrajnosti i samodiscipline. Nigdje se ne osjeća toliko duhovne snage kao kod posta. U njemu je skoncentrirana tolika gustoća vjere da ju je moguće skoro fizički dodirnuti.

Zato su sustežanje od jela, pića i seksualnih užitaka od zore do zalaska sunca manifestaciona slika posta, koja je važna, ali nepotpuna.

I te snažne duhovne oblände nema bez našeg pregnuća i htijenja. Vjerovjesnik, a.s., upozorio nas je:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ وَالْجَهْلَ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ)

Ko ne napusti lažan i nedoličan govor i postupanje po njemu i poroke, kod Allaha mu ništa neće značiti to što izbjegava jelo i piće. (Buharija)

U ovoj izreci nas je naš Vjerovjesnik uputio na suštinu posta. Postiti znači napustiti grijehenje, učiniti unutarnju hidžru duše od džahilijeta ka islamu, od robovanja Iblisu (l.a.) ka slijeđenju Božije riječi. Post znači ukrotiti naše jezike, spriječiti ih da ružno i nedolično govore, a i da tako činimo. Post je harmonija čovjeka i okoline, društva u kojem živi, prema kome je dobronamjerman i aktivan, za kojeg ima samo čista i časna djela.

Braćo i sestre.

Milostivi Allah Svoju milost prema nama izliva neprestano, putem Svojih blagodati kojima nas hrani i poji i tako nas održava u životu. Hrana i piće nisu jedino što čovjeku treba. Oni sami nas neće moći održati na ovom svijetu, niti nas spasiti od nas samih.

Ljudima je potrebna riječ, i to Božija riječ, kojoj će vjerovati i koja će ih voditi trnovitim životnim stazama. Ramazan je vrijeme posvećeno Kur'anu, Božijoj riječi, koja je svjetlo i znak na putu koji nam osvjetljava životnu stazu i pokazuje pravac kretanja Bogu i prirodi u kojoj nas je On sazdao. Allah u Kur'anu kaže:

A od Allaha vam dolazi svjetlost i Knjiga jasna, kojom Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje da steknu zadovoljstvo Njegovo i izvodi ih, po volji Svojoj, iz tmina na svjetlo i na pravi put im ukazuje. (El Ma'ide, 15-16.)

Nije li samo u ovoj rečenici toliko obećavajućeg i smirujućeg za vjernika koji se hoće Allahu približiti? Nije li njegovoj potrazi za spasom obećana vrhunska nagrada i dosezanje stepena koje samo istinski Allahov namjesnik na Zemlji može dostići?

Allah je učinio ramazan vremenom iskupa i oprosta od grijeha. Njegovi dani i noći su vrijeme neprekinutog ibadeta, i za budnog i za spavača, kako nas je poučio Vjerovjesnik, a.s., kada je rekao:

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ (مسلم)
الصَّلَاةُ الْخَمْسُ، وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ، وَرَمَضَانَ إِلَى رَمَضَانَ، مُكْفَرَاتٌ مَا بَيْنَهُنَّ، إِذَا اجْتَنَبَ
الْكَبَائِرَ (مسلم)

اتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ وَأَتَّبِعِ السَّبِيلَ الْحَسَنَةَ تَمَحُّهَا، وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ (الترمذي)

Ko bude ispostio ramazan s uvjerenjem i zadovoljstvom, bit će mu oprošteno od grijeha što je počinio. A u drugoj predaji stoji: Pet dnevnih namaza, i džuma do džume i ramazan do ramazana brišu grijeha koji se počine između njih ko se suzdrži od velikih grijeha (Muslim). I još je rekao: Boj se Allaha ma gdje da si, ako učiniš hrđavo djelo popravi ga dobrim djelom i lijepo se ophodi s ljudima. (Et-Tirmizi)

Srca ljudi hrđaju kao što hrđa željezo, ako ih ljudi ne glačaju onako kako ih je Allah, dž.š., uputio i kako im je Vjerovjesnik, a.s., pokazao. On je u ramazanu mnogo učio Kur'an. Govorio je: *U vaša srca će se naseliti hrđa, pa sredstvo za njeno čišćenje potražite u učenju Kur'ana, sjećanju na smrt i čestom spominjanju Allaha (El-Bejheki). Također je rekao: Najbolja sadaka je sadaka u ramazanu (Et-Tirmizi).*

Braćo i sestre.

Očistimo svoj nijet prema Allahu dobročinstvom.

Abdulkadir Džejlani je savjetovao svoje učenike: *Čovjekovo dobro je u dvome: u izvršavanju Allahovih, dž.š., naredbi i samilosti prema Njegovim stvorenjima. Namazom i postom, zekatom i sadekatul-fitrom učvrstimo svoju bliskost s Uzvišenim Gospodarom i s ljudima u zajednici. Neka su nam uvijek na umu riječi Vjerovjesnikove da je namaz stub vjere, post njen štit, a zekat i sadaka most, kojim Uzvišeni povezuje srca vjernika i jača njihovu zajednicu. Znajte da je Allah, dž.š., namazu i postu propisao vrijeme, a zekatu i sadekatul-fitru i mjesto, bejtul-mal muslimana. Kada ih obavljate, obavite ih u propisanom vaktu i na propisanom mjestu. Onaj ko hoće sebi spasa neka se sustegne od zabranjenog i sumnjivog i neka ustraje u izvršavanju naredbi Uzvišenog Gospodara. Zajednica muslimana će biti na pravom putu samo onda kada ispravno slijedi Vjerozakon.*

Vjerovjesnik Muhammed, a.s., govorio je: *O ljudi, Bojte se Allaha i opskrbu na dozvoljen način stičite. Nemojte da vas zastoj nafake navede da je tražite na nedozvoljen način. Nafaka je od Allaha i može se dobiti samo pokornošću Njemu. On vam je objasnio ono što je halal i ono što je haram. Ko se bude čuvao harama i sumnjivih stvari, taj će sačuvati svoju vjeru i čast.*

Budimo u ramazanu bolji ljudi, oplemenjeni duhovnim bogatstvom i obiljem Allahovih blagodati.

Činimo puno dobrih djela i ispunimo sve ramazanske dužnosti. Iz svojih imetaka, koliki god oni da su, izdvojimo ono što drugima pripada. Razveselimo one koji su u nevolji, stare i nemoćne.

Susretnimo se sami sa sobom i izvagajmo količine svojih dobrih i loših postupaka. Budimo iskreni i strogi prema sebi.

Zaboravimo mahane koje tražimo kod drugih: naših komšija, rođaka, prijatelja i poznanika. Sačuvajmo svoje jezike ružna govora o njima. Ljudi su braća i od jednog oca su nastali; zato im prilazimo s poštovanjem, uvažavanjem i prihvatanjem.

Pomirimo se ako smo u zavađi s drugima. Učinimo prvi korak i budimo hrabri u tome. Smekšajmo naša srca prema njima. Budimo od onih koji doprinose da islamsko bratstvo vlada među vjernicima.

Učvrstimo naše džemate i zajednice. Ne dajmo da se klica razdora među nama širi i razvija. Okupljajmo ljude, a ne razdvajajmo ih. Neka naše bratstvo, solidarnost i zajedništvo budu primjer. Prevaziđimo sitne političke i druge razlike među nama.

I na kraju, zamolimo Allaha, dž.š., dovom kojom su ga molili Njegovi vjerovjesnici tražeći bereket u ramazanu:

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
رَبَّنَا لَا تَزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا
رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ

Gospodaru naš, daj nam dobro na dunjaluku i dobro na Ahiretu i sačuvaj nas patnje u Džehenemu. Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu, kada si nam već na pravi put ukazao, i daruj nam Svoju milost; Ti si uistinu Onaj koji mnogo daruje! Gospodaru naš, Ti ćeš sakupiti ljude na Dan u koji nema nikakve sumnje. Allah će, zaista, održati svoje obećanje.